

LÜHIKROONIKA

30. septembrist 2. oktoobrini toimus Tartus rahvusvaheline rakendusfoneetika konverents „International Symposium on Applied Phonetics”. Kutsutud esinejad olid Ocke-Schwen Bohn (Ärhusi ülikool, Taani, „Forever young: No „critical period” for speech learning ability”), Sofia Strömbergsson (Karolinska instituut, Rootsi, „Navigating the search for ‘normal’ in children’s speech and language disorders”), Kirsty McDougall (Cambridge’i ülikool, Suurbritannia, „Analysis of disfluency behaviour for forensic phonetic applications”) ja Adrian Simpson (Jena Friedrich Schilleri ülikool, Saksamaa, „Accounting for phonetic patterns in the expression of sex and gender in prepubertal and adult voices”). Eesti teadlastest olid esindatud Anton Malmi, Katrin Leppik, Liis Themmas, Pärtel Lippus, Marika Padrik, Kairi Kreegipuu, Pire Teras, Kristiina Praakli, Allan Vurma, Einar Meister, Iya Meister, Jaan Ross, Marju Raju, Veeda Kala ja Tuuri Dede.

4.–5. oktoobril korraldati Tartu Ülikoolis konverents „Piirid, ääred, kaardistamised: naiste modernistlik ja transnatsionaalne kirjandus” („Borders, Margins, Mappings: Women’s Modernist and Transnational Literature”). Kutsutud esinejad olid Rosi Braidotti (Utrechti ülikool, Holland, „The modernist legacy of the posthuman predicament”) ja Jessica Beriman (Marylandi ülikool, USA, „Transing modernism in Argentina”). 12 teemaplokis oli esinejaid 15 riigist. Eestist osalesid Eret Talviste, Raili Marling, Merlin Kirikal, Ave Palm, Piret Pöldver ja Ragne Soosalu. Kor-

raldas TÜ maailma keelte ja kultuuride instituudi anglistika osakond.

8. oktoobril toimus Tallinnas Eesti Rahvusraamatukogus XIX oskuskeelepäeva konverents „Meie, teie ja nende (oskus)-keel”. Esinesid Helin Puksand (TLÜ, „Võõrkeele mõju eestikeelsetele terminitele”), Tiina Paet (EKI, „Bodhisattvast passioonini. Rööpsetest kirjakujudest EKI ühendsõnastikus”), Jaanika Anderson (TÜ raamatukogu, „Muuseumiterminoloogia: kes, kellele, milleks ja kuidas?”), Tiia Plamus (TTÜ, „Rohepöörde ja ringmajanduse terminibaasi loomine ja arendamine”), Veiko Berendsen (Statistikaamet, „Info- ja andmehalduse oskuskeel – muutus ja püsivus”) ja Anto Veldre (Cybernetica AS, „Terminoloogiatööst liiderkeele impeeriumis”).

9.–11. oktoobrini peeti Vilniuses 13. rahvusvaheline noorte folkloristide konverents „Dark side of folklore & folkloristics”. Konverentsil esines plenaarettekandega Ülo Valk („Supernatural Encounters and Storytelling Framing the Unknown”). Osalesid ka noored eesti tumefolkloori uurijad Ilja Magin, Michele Tita, Natali Ponetajev, Anastasiya Fiadotava ja Mathilda Matjus.

10. oktoobril korraldas Väike-Maarja Muuseumisõprade Selts Helmut Joonuksi ja Eduard Leppiku 100. sünniaastapäeva tähistamiseks konverentsi. Mõlemad mehed olid koduloolased ja rahvaluulekogujad: Leppik tegutses Väike-Maarja kandis, Joonuks Rakke kandis. Eesti Kirjandusmuuseumist oli esinejateks kutsutud Ave Goršič („Helmut Joonuks ja Eduard Leppik rahvaluulekogujatena”)

ja Tönno Jonuks, kes kõneles oma isast („Tööst ja kujunemisest arheoloogiks ning uurijaks”).

10.–11. oktoobril peeti Tartus ja Viljandis Eesti Kirjandusmuuseumi folkloristika osakonna sümposium „Huumori visuaalne retoorika: stereotüüpide ikonograafia kasutamine ja kujundamine”. Käsitleti stereotüüpide temaatikat huumoris, eriti keskenduti sellele, kuidas stereotüüpe folklooris visualiseeritakse. Viljandis Kondase keskus pidas plenaar-ettekande Juho Korhonen (Turu ülikool, „Soome kohtub maailmaga: globaalpoliitika ja kohalikud stereotüübid 1890.–1910. aastate Suurvürstiriigi satiirijalehtedes”) ja teisel päeval Eesti Kirjandusmuuseumis Liisi Laineste (EKM, „Hea ja halva visuaalsed stereotüübid: tänapäeva veebikommunikatsiooni kurikaelad”). Osalesid teadlased Poolast, Ukrainast, Rumeeniast, Tuneesiast ja Saksamaalt. Eestit esindasid Mari Vallikivi (Kondase keskus), Mare Kõiva (EKM), Sergei Troitski (EKM) ja Guillem Castañar (TLÜ).

11. oktoobril toimus Karilatsi vabaõhumuuseumis Võru Instituudi sügiskonverents „Eest muuseum, seest gümnaasium”. Kutsutud esinejad olid Mariann Raisma (TÜ muuseum, „Paiga vaim. Kohamuuseumide tähendusest Eesti muuseumiväljal”) ja Kaja Visnapuu (TLÜ, „Kost sa peri olõt? Kotussõluu oppaminõ gümnaasiumin”). Esinesid Aadi Parhomenko (TÜ, „Dr. Fr. R. Kreutzwaldi mälestuse jäädvustamise selts ehk kuidas sai alguse Dr. Fr. R. Kreutzwaldi memoriaalmuuseum”), Vladislavs Malahovskis (Latgale tehnoloogiaakadeemia, „The means and issues of the formation of local and national identity: the case of the Latgale Culture and History Museum”), Virve Tuubel (ERM, „Muuseum kui kogukonna hing”), Merily Marienhagen (Eesti

Maanteemuuseum, „Ühisosa – muuseum ja kool”), Peeter Mauer (Muinsuskaitseamet, „Üks pilt ütleb rohkem kui tuhat sõna. Kultuuripärandi digiteerimine toob muuseumi kogud nähtavale”), Toomas Kiho (ajakiri Akadeemia, „Muuseum kui gümnaasium – kas muuseumi tõstev või madaldav võrdpilt?”).

14.–15. oktoobril korraldas Tallinna Ülikool konverentsi „Itaalia ja Baltimaad: kultuuri-, keele- ja tõlkeuuringud”. Itaalia, Leedu, Läti ja Eesti teadlased tutvustasid uuemaid uuringuid võrdleva folkloristika, sotsiolingvistika, kirjandusteaduse, tõlketeaduse, filosoofia ja antropoloogia alal. Eestist esinesid Daniele Monticelli, Ülar Ploom, Maris Saagpakk, Kristiina Rebane ja Anita Metsküla.

15. oktoobril peeti Underi ja Tuglase Kirjanduskeskuses seminar „Dekadentlik estetism humanitaaria programmina”. Keskenduti Leo Luksi essee käsikirjale, mille põhiväide on ettepanek mõista humanitaariat estetistlikult: kunstilise loomingu, puhta kunstina, kunstina kunsti pärast.

15.–16. oktoobril korraldati Eesti Rahva Muuseumis Ida-Virumaa lasteaiaõpetajatele eesti keele seminar „Igal puul oma juur”. Reili Argus (TLÜ) pidas ettekande „Kas eesti keel on raske keel ehk eesti keele kui teise keele omandamisest”. Toimus kolm töötuba: „Pärimuslikud mängud ja tantsud”, „Rahvakalendri aastaring” ja „Rahvuslikud mänguasjad (kadrinukk)”.

17. oktoobril toimus Tallinna Ülikoolis Oma Keele seminar. Ettekannetega esinesid Agnes Kolga („Hüvasti, laadivaheldus! Ülevaade põhikooli õpilaste keeletajust”), Merilin Aruvee („Emakeeleõpetusest keeleni ja keele kaudu teadmiseni. Väite- kiri keeleteadlikust aineõpetusest”), Külli

Prillop, Külli Habicht („Kaalul on eesti kirjakeele saatus: kas null, üks või mitu”) ja Tiit Hennoste („Lõpp ja algus”). Andra Kütt-Leedis vestles Asta Õimuga teemal „Elav keel on nagu loodus”. Seminari korraldasid Emakeele Selts ja TLÜ humanitaarteaduste instituut.

18. oktoobril korraldas Fenno-Ugria asutus Jõhvis konverentsi „Soome-ugri rahvad ja Kirde-Eesti”. Karl Pajusalu (TÜ) kõneles Kirde-Eesti keelelisest kujunemisest, Vallo Reimaa vadja jäljest Ida-Virumaa arheoloogilistes muististes, Madis Tuuder Ingerimaa isuri ja ingerisoome elanikkonnast XVII–XXI sajandil. Iisaku Kihelkonna Muuseumi juhataja Mari Raap tutvustas polüvernikute kuvandit ajakirjanduses ja pärimuses ning Ergo-Hart Västriku Kodavere Pärimuskeskusest arutles, kuidas elavdada kodavere keelt ja piirkondlikku pärimuskultuuri.

18. oktoobril kuulutati Eesti Keele Instituudis välja 2024. aasta silmapaistvamad eestikeelsed ettevõtettenimed. Üheksandat korda toimuval nimekonkursil „Ehe Eesti – Eesti ettevõttele eesti nimi” anti esimest korda välja parima eestikeelse kaubamärgi ja rahva lemmiku tiitlid. Ettekandega „Loomeara kaitse – kellele ja milleks?” esines Patendiameti peadirektor Margus Viher. Laureaatideks valiti kategooriate järgi: Obadus OÜ (tootmisettevõtte), Iseasi OÜ (teenindusettevõtte), MTÜ Kärr ja Surr (vabaühendus), Progepisik OÜ (haridus- ja kultuuriasutus), Suhvel (õpilasfirma), kõmu.ee (.ee lõpuga domeeninimi) ja Õllenaut (Patendiametis registreeritud kaubamärk). Kategooriate ülese rahva lemmiku tiitli pälvis vabaühendus MTÜ Segakoor HUIK!

18.–19. oktoobril peeti Tartus Ene Mihkelsoni 80. sünniaastapäevale pühendatud konverents „Inimene algab

sõnast”. Esinesid Viivi Luik („Ringmäng torni ümber”), Rein Veidemann („Enigmaatiline Ene”), Hasso Krull („Tiiger läks lehte”), Janika Kronberg („Mihkelsoni jäljed ja kaja”), Eduard Parhomenko („„Ning minu maailmapilt laguneb hoogsalt”. Aira Kaalu kirjad Ene Mihkelsonile”), Agnė Bernotaitė („Sõnade kontsentiline jõud. Ene Mihkelsoni „Torni” tõlkimisest leedu keelde”), Tiina Kirss („Ene Mihkelsoni „Torn” inglise keeles: tõlkija märkusi ja refleksioone”), Fred Puss („Kas arhiiv peitis või kõneles? Ene Mihkelson oma pereloo jälgedel”), Galina Ponomarjova („Lisandusi Kullatomide pereloole: Johannes Kullatom (1896–1946)”) ja Marju Lauristin („„Meil kõigil on nüüd baltisaksa päritolu”. Postkoloniaalne Mihkelson?”). Lilli Luugi juhtimisel toimunud ümarlaus „Kas on vaja?” osalesid Maarja Kangro, Sveta Grigorjeva, Tõnis Vilu ja Tiit Aleksejev. Ene Mihkelsoni kultuurimõtestaja preemia said Maarja Vaino ja Mart Juur. Konverentsi korraldasid Eesti Kirjandusmuuseumi Eesti Kultuurilooline Arhiiv ja Ene Mihkelsoni Selts.

18.–19. oktoobril toimus Tartu Ülikooli Narva kolledžis hõimupäevade konverents „Uralo-indogermanica VI”. Plenaarettekannetega esinesid Gerson Klumpp (TÜ, „CIFU 2025”), Erika-Mária Tódor, Enikő Pál (Sapientia Transilvaania ungari ülikool, Rumeenia, „Hungarian and Romanian language in a comparative perspective”), Gábor Lőrincz, Béla Istók (Komárno J. Selye ülikool, Slovakkia, „Different aspects for the debate about the existence of the internet language as a language variety”), Reili Argus (TLÜ, „Early acquisition of person category in Estonian”), Szilárd Tibor Tóth (Narva kolledž, „Lastekirjanduse kangelased Narva keelemaastikul: tagasivaade aastasse 2020” ja Ekaterina Suntcova (Szegedi ülikool, Ungari), kes rääkis udmurdi keele

õpetamisest välismaal. Seksiooniistungil astusid üles Irina Külmoja, Jelisaveta Kostandi (TÜ, „Eesti keel Eesti vanaausliste rahvakultuuri leksikonis (I kd: Kodu ja kodumajapidamine)”, Sirje Kupp-Sazonov (TÜ, „Kuidas kirjutaks Ivan Julm eesti keeles? (Tähelepanekuid ajalooliste tekstide tõlkimisest)”, Ilja Davõdov („Церкви и кладбища финского прихода на исторических планах Нарвы 17–20 вв.”). Enn Ernits (Eesti Maaülikool) tutvustas vadja kohanimesid. Teisel päeval jätkus konverents ungari keeleteaduse ja kirjandusteaduse seksioonis, kus kõlasid ungari keele- ja kirjandusteadlaste ettekanded.

21. oktoobril korraldas Eesti Lastekirjanduse Keskus seminari „Laps kirjanduses 12. Tõkelasteraamat – dialoog või verbaalne luukere?”. Ettekannetega esinesid Elin Sütiste („Tõkelastekirjandus kui väga eriline viis mõtestada elu ja maailma”), Krister Kruusmaa („Lastekirjandusest andmepõhiselt ja võrgustikuanalüüsi abil”), Krista Kumberg („Tõlkest leitud”), Helena Kostenok („Noortekirjandus: kas tõlge üldse mängib mingit rolli või piisab omamaisest?”), Hanneleele Kaldmaa („20 aastat Paabeli Tornil tõlkeauhinda”), Ulla Saar („Näpsäkäävät, Burmemme ja teised. Eesti lastekirjandus tõlkes”), Triinu Laan („Kuidas luukeresid ekspordida? „Luukere Juhani juhtumiste” tõlketeekonnad”), Katja Novak („Ukrainakeelne Täheke: lastele mõeldes”), Anneliis Lepp („Leia pildilt kümme erinevust ehk kuidas tõlkida illustratsiooni?”), Risto Järv („Põhja konna tõlgetest pildikeelde”) ja Elle-Mari Talivee („Kuidas tõlkida kägu?”).

29. oktoobril peeti Tartus Eesti Kirjandusmuuseumis Arvo Valtoni mälestusele pühendatud konverents. Esinesid Jaak Prozes („Kuidagi ootamatult ilmusid metsadesse udmurdid”), Valdur Mikita („Arvo Valton ja ökoloogiline aktivism”), Indrek Park („Arvo Valtoni „Kirsioks”), Natalia Ermakov („Kaunimad eesti luuletused ersa keeles. Koostöö”), Ott Heinapuu („Kuidas ugrimugri ilmas sihipäraselt rännata”), Eva Toulouze ja Laur Vallikivi („Arvo Valtoniga reisides”) ning Muš Nadii („Arvo Valton tõlkijana ja kultuuride vahendajana”).

29.–31. oktoobrini toimus Riias rahvusvaheline konverents „Archives of Traditional Culture: 100 + 10”. Läti rahvaluule arhiivi 100. aastapäevale pühendatud üritustesarja kuuluv konverentsil arutleti rahvaluulearhiivide rolli üle minevikus ja vaadati kümne aasta perspektiivis tulevikku. Eesti Rahvaluule Arhiivi teaduritest osalesid Ave Goršič, Natali Ponetajev, Getter Lauk, Mari Väina, Liina Saarlo ja Helina Harend.

31. oktoobril peeti Tartus Akadeemilise Rahvaluule Seltsi koosolek. Liisa Nurme kõneles teemal „Lapsepõlvemälestustest „Annelinna lugudeni”. Kuidas bakalaureusetöö kõrvalsaadusena valmis lasteraamat”. Oktoobris ilmunud „Annelinna lugude” kümme juttu põhinevad Nurme kaitstud bakalaureusetöö „Lapsepõlv paneelmajade vahel: 2000. aastate alguse Annelinn intervjuudes” informantide lapsepõlvemälestustel.